



Medfinansieret af
Den Europæiske Union



Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

Midtvejsevaluering af Femern Innovation Link

Erhvervshus Sjælland

September 2025

Version: Endelig

Projektnummer	050
Version	Endelig
Udgivelsesdato	10.09.25
Udarbejdet af	Jens Bjerg
Kontrolleret af	Anders Asboe Christensen

INDHOLD

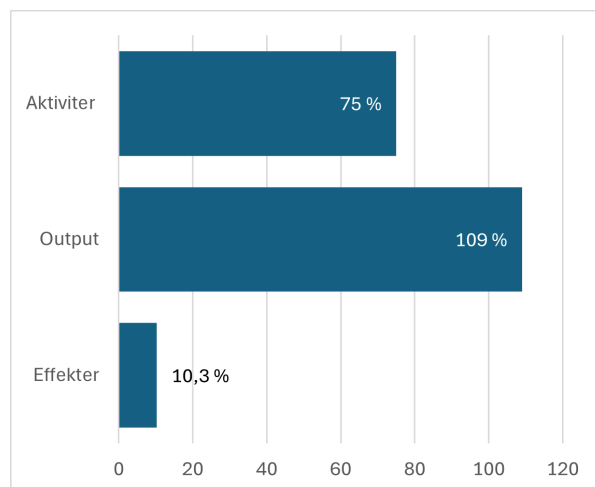
1. Resume.....	2
2. Fakta om projektet.....	3
2.1 Projektets effektkæde.....	5
2.2 Evalueringens datagrundlag.....	6
2.3 Scoring af fremdrift ift. projektmål.....	6
3. Projektstatus.....	7
3.1 Overordnet status.....	7
3.2 Status på aktiviteter.....	7
3.3 Status på output.....	7
3.4 Status på effekter.....	8
4. Projektets implementering.....	9
4.1 Input.....	9
4.2 Rekruttering.....	10
4.3 Virkemidler.....	11
4.4 Outcome & effekt	11
4.5 Forankring.....	13
4.6 Monitorering og opfølgning.....	14
5. Anbefalinger og læring.....	15

1 Resumé

Status på projektets indikator

Projektet har ved midtvejsevalueringen opnået størstedelen af de opstillede aktivitetsmål og outputmål. Projektet har endnu kun i begrænset omfang leveret på de opstillede effektmål, hvilket er helt som forventet. Det er udtryk for, at de projekter som virksomhederne arbejder med, er relativt umodne og alle har et godt stykke vej til markedet.

Der er to opmærksomhedspunkter: 1) Innovationsaktiviteterne har ikke en klar forankring ved viden- og læringscentret i Rødby 2) Der er planlagt en kortlægning af testfaciliteter og living labs, men dette overblik findes på Virksomhedsguiden. Projektpartnere bør drøfte relevansen af denne aktivitet.



Note: Ovenstående fremdrift er ift. projektets totale måltal.

Input

Det er evaluators vurdering, at de rette kompetencer er til stede blandt projektpartnerne. De støttede innovationsprojekter adresserer konkrete problemstillinger relateret til anlæg af fremtidens bæredygtige megainfrastruktur.

Rekruttering

Det er vores vurdering, at det er lykkedes at rekruttere relevante deltagere både til de indledende viden- og matchmakingaktiviteter og til de konkrete innovationspartnerskaber.

Virkemidler

Vi vurderer, at projektets væsentlige virkemidler – videndelingsevents, matchmaking og innovationspartnerskaber fungerer efter hensigten. Mange projekter vil fortsat have lang vej til markedet efter projektperiodens afslutning. Det er væsentligt, at der arbejdes på at sikre, at perspektivrige projekter kan videreudvikles, herunder en strategi for at sikre fortsat finansiering fra offentlige og private kilder i det etablerede innovationsfremmesystem.

Outcome & effekt

Det er evaluators vurdering, at Femern innovation Link bidrager til at fremme innovationsprojekter af høj kvalitet, som ofte har svært ved at opnå støtte via det etablerede innovationsfremmesystem.

Samlet kan de støttede innovationsprojekter bidrage til, at der udvikles en dansk styrkeposition inden for bæredygtig megainfrastruktur.

Forankring

Det er ikke lykkedes at sikre en stærk forankring af indsatsen i og omkring Femern-byggeriet og viden- og læringscentret i Rødby. Det er derfor usikkert, om innovationsaktiviteterne vil bidrage til vækst og udvikling i kommunerne i området. Der er delte meninger i partnerkredsen, om lokal forankring er et centralt mål for indsatsen.

Monitorering

Der er et delt projektejerskab, og det er evaluators vurdering, at det fungerer OK, men det øger risikoen for at vigtige opgaver falder mellem to stole. Fx bør der aftales en klar ansvarsfordeling i forhold til at samle feedback fra de deltagende virksomheder og sikre, at deres input bliver bragt i spil og er med til løbende at udvikle og styrke indsatsen.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en opsamling af projektets 'effektkæde' og en kort beskrivelse af evalueringens datagrundlag.

Baggrunden for Femern Innovation Link er en ambition om at udvikle en dansk styrkeposition inden for bæredygtigt anlæg og megainfrastruktur med fokus på nye materialer, automatisering, monitorering, ny teknologi og nye anlægsprocesser.

Projektet indeholder en række aktiviteter, der siger på at styrke innovation blandt SMV'er inden for bygge- og anlægsbranchen bl.a. gennem samarbejder med videninstitutioner og ved anvendelse af diverse testfaciliteter og "living labs".

Femern Innovation Link består af følgende fire spor, der rummer både videnopbygning, udvikling og test af konkrete prototyper:

- *Videndeling og netværk:* Indsatsens formål er at styrke netværksopbygning og skabe grundlag for nye innovationssamarbejder blandt virksomheder og videninstitutioner inden for bæredygtig megainfrastruktur.
- *Matchmaking og kortere, forberedende innovationsforløb:* Afholdelse af enten innovationsboard eller innovationssprints, der har til formål at stimulere udviklingen af nye koncepter, produkter og procesinnovation.
- *Længerevarende innovationspartnerskaber:* Etablering af innovationspartnerskaber mellem SVM'er og videninstitutioner med henblik på at udvikle fremtidens grønne løsninger/koncepter til bæredygtige anlæg og megainfrastruktur.
- *Øget brug af testfaciliteter og livinglabs:* Kortlægning af test- og demonstrationsfaciliteter med henblik på at relevante virksomheder introduceres til nye teknologier via disse faciliteter, herunder Femern Lab.

FAKTA-BOKS

Tilskudsmodtager	Erhvervshus Sjælland
Sagsbehandler	Annika Mørck
Finansieringskilde	Regionalfonden
Indsatsområde	Innovation
Samlet budget	38.780.000 DKK
Bevillingsperiode	01.09.2023 – 31.08.2026

2.1 Projektets effektkæde

Projektets effektkæde er sammenfattet i tabellen herunder. Evalueringen har især fokus på outcome, som er bindeleddet mellem projektets umiddelbare output/leverancer og resultaterne/effekterne på længere sigt, hvilket er nærmere udfoldet i afsnit 4.4.

Tabel 1: Projektets effektkæde

Indhold	Aktiviteter
Input	- Samlet projektbudget: 38.780.000 DKK. - Eksisterende viden og infrastruktur i erhvervsfyrtårnet, herunder viden og infrastruktur fra fase 1-bevilling. - Viden og kompetencer fra projektpartnere.
Hovedaktiviteter (Virkemidler)	Projektet har som overordnet formål at øge innovationen i danske SMV'er og skabe en dansk styrkeposition inden for bæredygtighed i byggeriet med fokus på anlæg og megainfrastruktur. Projektet er organiseret om fire hovedspor: Videndeling og netværk: Indsatsens formål er at øge branchens innovationsmodenhed og understøtte et skift fra det taktiske til også at omfavne strategisk innovation, herunder værdikædesamarbejder. Det sker gennem afoldelse af netværksaktiviteter og Femern Innovation Link konference med deltagelse af aktører i hele værdikæden. Matchmaking og kortere, forberedende innovationsforløb: Afholdelse af enten innovationsboard eller innovationssprints, der har til formål at understøtte udviklingen af nye koncepter, produkter- og procesinnovation. Længerevarende innovationspartnerskaber: Etablering af innovationspartnerskaber mellem SVM'er og videninstitutioner enten i form af "proof of concept" projekter eller innovationsprojekter. I partnerskaberne udvikles fremtidens grønne løsninger/koncepter til bæredygtige anlæg og megainfrastruktur. Øget brug af testfaciliteter og livinglabs: Kortlægning af test- og demonstrationsfaciliteter med henblik på, at relevante virksomheder introduceres til nye teknologier via disse faciliteter, herunder Femern Lab og efterfølgende igangsætter procesinnovation.
Output	110 SMV'er har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter. 55 virksomheder har modtaget støtte. 45 virksomheder indgår samarbejder med forskningsinstitutioner. 30 SMV'er introduceres til ny teknologi via testfaciliteter og labs og benytter sig af faciliteterne.
Outcome	Se afsnit 4.4
Effekter (ikke programspecifikke resultater)	30 SMV'er ledes videre over i innovationsrettede aktiviteter under spor 2-4. 32 virksomheder har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger 15 SMV'er indfører produkt- eller procesinnovation 9.800.000 kr. i private investeringer, som svarer til offentlig støtte

I nedenstående tabel præsenterer vi kort de primære målsætninger for den annoncering, som projektet har fået bevilliget tilsagn gennem. Tabellens indhold er vores fremstilling på baggrund af annonceringsmaterialet.

Tabel 2: Formål med indsatsen som beskrevet i ansøgningen

Målsætninger i ansøgningen
Projektets formål er at øge innovationen i danske SMV'er og skabe en dansk styrkeposition inden for bæredygtigt byggeri med fokus på bæredygtigt anlæg og megainfrastruktur.
SMV'erne skal sammen med den øvrige værdikæde arbejde med innovation af materialer, processer samt ny teknologi, robotter og automation. Anlæg af Femern-forbindelsen bruges som den primære innovationscase for branchens udfordringer og muligheder i tæt samarbejde med bygherre og konsortier.
Sidst men ikke mindst fortsættes konceptualiseringen af det midlertidige Videns- og Læringscenter – Femern Innovation Link (FIL) og det etablerede Femern Lab, men med et styrket fundament, idet alle de ansøgte indsatser bliver forankret her – fysisk eller gennem hybride aktiviteter, som sikrer at Erhvervsfyrtårnet både får et lokalt, regionalt, nationalt og internationalt sigte.

2.2 Evalueringens datagrundlag

Evalueringen er grundlæggende baseret på semistrukturerede interviews med projektholder og udvalgte projektpartnere/-deltagere.

Det er i samråd med projektholder aftalt, at der ikke skal gennemføres en spørgeskemaundersøgelse, da innovationsprojekterne er på et tidligt stadie og meget forskelligartede i deres karakter. Det gør det vanskeligt for deltagervirksomhederne at vurdere forventede effekter af deres deltagelse på en ensartet måde.

Der er gennemført interviews med følgende projektpartnere: Erhvervshus Sjælland, We Build Denmark, Femern Belt Development, Odense Robotics, samt Erhvervsakademi Zeeland. Der er endvidere gennemført interviews med fem brugervirksomheder, der repræsenterer forskellige innovationssamarbejder.

2.3 Scoring af fremdrift ift. projektmål

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på *fremdrift ift. outputmål* og sekundært *fremdrift ift. aktivitetsmål*. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Tabel 3: Vejledende sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklys

Trafiklys	Målopnåelsen er	Midtvejsevaluering	Slutevaluering
Grøn	... som ønsket eller bedre	45 % +	95 % +
Grøn	... lidt under det ønskede niveau	35-44 %	81-90 %
Gul	... noget under det ønskede niveau	24-34 %	65-80 %
Rød	... meget under det ønskede niveau	15-24 %	20-64 %
Rød	... ikke eksisterende eller tæt på	0-14 %	0-19 %

3 Projektstatus

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift. Vi indleder med en kort overordnet status. Dernæst følger en status på henholdsvis projektets aktivitetsmål (afsnit 3.2), projektets outputmål (afsnit 3.3) samt projektets effektmål (afsnit 3.4) som angivet i projektets eget indikatorskema, der er aftalt med Erhvervsstyrelsen.

3.1 Overordnet status

Projektet har gennemført en stor del af de aftalte aktiviteter og har allerede på tidspunktet for midtvejsevalueringen realiseret mange af de aktivitetsmål og outputmål, som er opstillet i den oprindelige projektansøgning.

Generelt bidrager projektet til udvikling og innovation inden for en væsentlig sektor i dansk erhvervsliv, som ofte kan have vanskeligt ved at opnå finansiering til innovationssamarbejde via det etablerede innovationsfremmesystem.

Indsatsen fungerer først og fremmest som et nationalt innovationsfremmeprogram, der tager udgangspunkt i centrale udfordringer knyttet til bæredygtig megainfrastruktur. Den konkrete forankring af innovationsaktiviteterne ved viden- og læringscentret i Rødby er relativt svag. Det betyder, at det er usikkert, om indsatsen vil bidrage til, at der opbygges relevant viden og innovationskompetencer lokalt på Sydsjælland og Lolland-Falster. Der er blandt projektdeltagerne delte meninger om, hvorvidt forankring ved lærings- og videncenteret er et væsentligt mål med indsatsen.

3.2 Status på aktiviteter

På evalueringstidspunktet er 75 % af de opstillede aktivitetsmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte aktivitetsmål er gengivet i tabellen nedenfor.

Tabel 4: Status på de opstillede aktivitetsmål per 01.06.2025

Aktivitet	Måltal	Status	Målopnåelse i procent
HA 1: Netværk vidensaktiviteter og konferencer	13 vidensaktiviteter	8	67%
HA 2: Matchmaking og kortere forberedende innovationsforløb	15 matchmaking events og sprint	13	87%
HA 3: Længere varende innovationsprojekter	10 længerevarende innovationspartnerskaber	13	130%
Spor 4: Øget brug af testfaciliteter og living labs	1 kortlægning af testfaciliteter	I gang	15%

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluatør af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Langt de fleste aktivitetsmål er tæt på at være realiseret eller mere end realiseret. Der er en særlig udfordring knyttet til arbejdet med at kortlægge test- og demonstrationsfaciliteter.

Dette arbejde er allerede udført i andet regi, og det er i dag muligt for alle at skabe sig et overblik over relevante testfaciliteter via Virksomhedsguiden. Projektpartnerne har besluttet at lave en mere fokuseret rapport, der beskriver testfaciliteter, som er særligt relevante i

forhold til anlæg af bæredygtig megainfrastruktur. Evaluator har haft lejlighed til at se det foreløbige arbejde og vurderer, at ca. 15 pct. af arbejdet med rapporten er udført.

Evaluator vurderer, at det er uklart, om en fokuseret rapport om testfaciliteter vil bringe værdi til projektet, og finder det væsentligt, at projektpartere og bevillingsgiver drøfter, hvordan de (begrænsede) midler afsat til denne aktivitet anvendes bedst muligt.

3.3 Status på output

På evalueringstidspunktet er 109 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte outputmål er gengivet i tabellen nedenfor.

Tabel 5: Status på de opstillede outputmål per 01.06.2025

Output	Måltal	Status	Målopnåelse i procent
Spor 1: Kollektive innovationsrettede aktiviteter	110 SMV'er deltager	106	96 %
Spor 2: Afholdelse af innovationssprints	55 virksomheder har modtaget støtte.	78	142 %
Spor 3: Etablering af innovationspartnerskaber mellem SVM'er og videninstitutioner	45 virksomheder indgår samarbejder med forskningsinstitutioner.	67	149 %
Spor 4: Øget brug af testfaciliteter og living labs	30 SMV'er introduceres til ny teknologi via testfaciliteter og labs og benytter sig af faciliteterne	14	47 %

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Der er på tidspunktet for midtvejdsevalueringen afholdt 8 videndelingsevents og konferencer og 13 matchmaking events. I alt har 106 virksomheder deltaget i videndelingsevents og 78 virksomheder i innovationssprints. Samlet indgår 67 virksomheder i innovationspartnerskaber, hvor de samarbejder med relevante videninstitutioner og tester deres løsninger på konkrete testfaciliteter.

Femern Innovation Link har opfyldt eller mere end opfyldt de opstillede outputmål. Det eneste område, hvor der fortsat er lidt vej til målet, er i forhold til antallet af virksomheder, der har konkret erfaring med brug af testfaciliteter i regi af Femern Lab, hvor målopfylelsen på tidspunktet for midtvejdsevalueringen er halvvejs opfyldt. Det er dog værd at bemærke, at en betydelig andel af virksomheder, der deltager i innovationssamarbejder, har benyttet testfaciliteter andre steder i landet, bl.a. ved videninstitutionerne, der indgår i innovationspartnerskaberne.

3.4 Status på effekter

Som nævnt er de igangsatte innovationspartnerskaber i gang med at udføre relevante udviklings- og testaktiviteter, men ingen af innovationsforløbene er endnu tilendebragt. Helt som forventet er det på evalueringstidspunktet endnu begrænset, hvad der er opnået i forhold til de opstillede effektmål. I alt er ca. 10 % af de opstillede effektmål realiseret, når målopfylelsen opgøres som et uvægtet gennemsnit på tværs af de tre effektkategorier.

Tabel 6: Status på de opstillede effektmål per 01.06.2025

Indikator	Måltal i projekt-perioden	Status	Målopnåelse i procent
Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	32	0	0%
Private investeringer, som svarer til offentlig støtte	9.800.000 kr.	3.042.062 kr.	31%
Antal SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation	15	0	0%

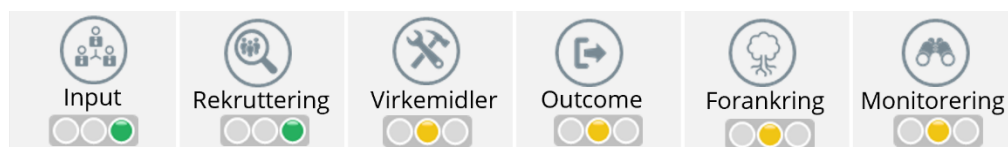
Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt. - angiver, at projektholder endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator. 'Målopnåelse i procent' er beregnet pba. måltallene for den samlede projektperiode.

Det er lykkedes for Femern Innovation Link at engagere langt flere virksomheder i innovationspartnerskaber end forudsat i projektansøgningen, og der er således ikke grund til at forvente andet end, at de opstillede effektmål kan blive realiseret i den resterende del af projektperioden.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre. En grøn score indikerer en tilfredsstillende implementering, evt. med nogle få forbedringspotentialer; en gul score indikerer et behov for at adressere visse udfordringer og en rød score indikerer, at der er ét eller flere forhold, som ikke er tilfredsstillende.

Figur 7 Tildeling af scorer for de seks evalueringsparametre



Forklaring af scorer:

	Grøn score	Projektimplementeringen er tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.
	Gul score	Et eller flere elementer i projektimplementeringen bør have fokus.
	Rød score	Kritiske forhold i projektimplementeringen. Væsentlige forbedringspotentialer

I de følgende afsnit uddyber vi vurderingerne af projektet under de enkelte parametre.

4.1 Input



Partnerkredsen har stærke forudsætninger for at levere på projektets måltal, dog ser nogle partnere lidt forskelligt på indsatsens mål og succesparametre.

Partnerkredsen repræsenterer – med klyngeorganisationerne We Build Denmark og Odense Robotics – stor erfaring med at forestå matchmaking og drift af innovationspartnerskaber mellem SMV'er og videninstitutioner. Erhvervshus Sjælland har tæt kontakt til SMV'er i Region Sjælland, og Femern Belt Development er nært knyttet til nøgleaktører, der står for anlægsarbejdet af Femern-forbindelsen. Sammen med relevante videninstitutioner, herunder bl.a. DTU, favner projektet de aktører, der er væsentlige for at indfri projektets overordnede målsætninger.

Interviews i forbindelse med evalueringsarbejdet indikerer, at projektpartnerne har lidt forskellige opfattelser af, hvordan innovationsprojekternes tilknytning til Femern-forbindelsen skal forstås. Femern Belt Development ser gerne, at de konkrete innovationsprojekter kobles relativt tæt til Femern-forbindelsen, og at det er et selvstændigt mål at bidrage til styrket erhvervsudvikling – netop på Sydsjælland og øerne. Klyngeorganisationer og videninstitutioner er i højere grad optaget af at udvikle en national styrkeposition inden for bæredygtigt anlæg af megainfrastruktur og er mindre fokuserede på, at udviklingsaktiviteterne har en stærk lokal forankring i og omkring Femern-byggeriet. Det betyder bl.a., at projektpartnerne ser forskelligt på, hvor godt Femern Innovation Link formår at leve op til de overordnede mål og ambitioner for projektet.

4.2 Rekruttering



Det er lykkedes at rekruttere flere virksomheder end forudsat i ansøgningen, men nogle innovationsprojekter har perifer kobling til Femern-projektet.

Det er allerede lykkedes at rekruttere flere virksomheder til de korte innovationssprints og de længerevarende innovationspartnerskaber, end de målsætninger der fremgår af ansøgningen. Flere af de interviewede deltagervirksomheder peger på, at innovationspartnerskaberne repræsenterer et attraktivt værditilbud, der adskiller sig fra andre innovationsfremmeordninger ved specifikt at være målrettet anlægssektoren og ved at støtte både udvikling, test og demonstration, bl.a. med brug af konkrete testfaciliteter.

Det vidner om, at der er et stærkt værditilbud, og at klyngeorganisationer og øvrige projektpartnere har formået at nå ud til målgruppen af udviklings- og innovationsaktive SMV'er.

Det er dog kun en mindre andel af de støttede projekter, der knytter sig til Femern-byggeriet og har en konkret fysisk forankring i Region Sjælland. En betydelig andel af innovationspartnerskaberne består af virksomheder og videninstitutioner beliggende uden for Region Sjælland, som benytter testmiljøer, der er placeret langt fra Femern-byggeriet (fx Aarhus Havn).

4.3 Virkemidler



Indsatsen fremmer nye innovationspartnerskaber og accelererer udviklingsprojekter inden for bæredygtigt byggeri af fremtidens megainfrastrukturprojekter.

Femern Innovation Link støtter en bred vifte af perspektivrige innovationspartnerskaber med deltagelse af mindre og mellemstore virksomheder og videninstitutioner, hvor nye bæredygtige løsninger afprøves via virkelighedstro testfaciliteter.

Et fællestræk ved projekterne er, at de sigter på at udvikle mere bæredygtige og effektive løsninger på udfordringer, der er knyttet til anlæg af fremtidens megainfrastrukturprojekter, fx bæredygtige betontyper, afprøvning af nye metoder til inspektion, opmåling mv., via droneteknologi, etc.

De interviewede virksomheder giver udtryk for, at støtten fra Femern Innovation Link har været afgørende for deres udviklingsaktiviteter. Flere af virksomhederne peger på, at det ofte er meget vanskeligt at opnå støtte til denne form for innovationsprojekter via de etablerede innovationsfremmeordninger, der typisk ikke har fokus på udvikling og anvendelse af nye teknologier inden for bygge og anlægssektoren.

Flere projektdeltagere giver udtryk for, at det har stor værdi for dem at indgå i bredere innovationspartnerskaber, hvor der både er fokus på test- og demonstration af nye løsninger, og at brugen af konkrete testsites i samspil med ejere af konkret megainfrastruktur er meget værdifuldt både i forhold til at give ny viden og konkrete referencecases.

Det er evaluators vurdering, at udviklingsprojekterne i regi af Femern Innovation Link er perspektivrige og på længere sigt kan bidrage til udvikling af en national styrkeposition inden for bæredygtig megainfrastruktur.

Det er dog kun i begrænset omfang lykkedes at sikre en stærk forankring af de konkrete innovationsaktiviteter ved Femern Lab under viden- og læringscentret i Rødby Havn. En væsentlig forklaring på dette er, at det ikke har været muligt for virksomheder og videninstitutioner at få adgang til at udføre udviklings- og testaktiviteter på selve byggepladsen og/eller adgang til elementfabrikken.

Det er evaluators vurdering, at den manglede regionale forankring af udviklingsaktiviteterne er en udfordring i forhold til at udvikle et attraktivt viden- og læringscenter i tilknytning til Femern-byggeriet. Det betyder bl.a., at det er usikkert, om aktiviteterne i regi af Femern Innovation Link på længere sigt vil bidrage til at tiltrække virksomheder og arbejdspladser til Sydsjælland og Lolland-Falster, som projektpartnere som Femern Belt Development, Lolland Kommune og til dels også Erhvervshus Sjælland har en særlig interesse i.

4.4 Outcome & effekt



Femern Innovation Link fremmer nye teknologier og løsninger målrettet bæredygtig megainfrastruktur, men det er langt fra givet, at indsatsen bidrager til vækst og nye arbejdspladser på Lolland og blandt de øvrige kommuner tæt på Femern-forbindelsen.

Projektholder vurderer, at de støttede projekter endnu er relativt umodne, og at det vil være vanskeligt for virksomhederne at vurdere outcome og effekt på nuværende tidspunkt. Derfor er der ikke gennemført en spørgeskemaundersøgelse. I stedet er der gennemført kvalitative interviews med et udvalg af de deltagende virksomheder.

Interviewene bekræfter billedet af, at projekterne er et godt stykke fra at kunne fremvise færdigudviklede produkter og løsninger, der kan introduceres på markedet inden for en kort tidshorisont.

Interviewene indikerer dog samtidig, at de støttede projekter generelt har gode forudsætninger for at lykkes med at nå frem til markedsintroduktion og potentielt bidrage til at skabe en dansk styrkeposition inden for anlæg af bæredygtig megainfrastruktur.

For det første er det relativt erfarne personer med en hel del relevant brancheerfaring og stor erfaring med at drive teknologibaserede udviklingsprojekter, som står bag de støttede projekter.

For det andet adresserer de udvalgte projekter en række væsentlige udfordringer, der knytter sig til bæredygtigt design af megainfrastruktur, herunder bl.a. nye bæredygtige betontyper, nye asfalttyper og effektiv inspektion ved brug af droneteknologi o. lign.

For det tredje fremhæver de interviewede virksomheder, at de oplever innovationspartnerskaberne som yderst værdiskabende. Flere interviewvirksomheder fremhæver, at hjælpen de har fået via projektet – både i forhold til konkret matchmaking og økonomisk støtte til udviklingsaktiviteter – har været afgørende for, at de kan arbejde på udviklingen af deres løsninger.

For det fjerde peger interviewpersonerne på, at afprøvningen af deres teknologier og løsninger på konkrete testfaciliteter sikrer projekterne konkrete use-cases, der er værdifulde i det videre arbejde med at rejse yderligere offentlige og private midler til udvikling, demonstration og markedsintroduktion.

Det er evaluators vurdering, at Femern Innovation Link bidrager til at realisere væsentlige udviklingsprojekter på et område (megainfrastruktur), der traditionelt ikke har bevågenhed i det etablerede innovationsfremmesystem, og de støttede projekter har gode forudsætninger for at skabe betydelig impact og fremme udviklingen af en dansk styrkeposition på området.

Der er fortsat mange usikkerheder knyttet til projekternes videre udvikling, som potentielt kan bremse, at løsningerne kommer på markedet og bliver bragt i anvendelse. Men det er evaluators vurdering, at projekternes chance for succes er fuldt ud på niveau med lignende projekter, der er støttet via etablerede innovationsfremmeprogrammer.

Virksomhederne giver udtryk for, at støtten fra Femern Innovation Link bidrager væsentligt til videreudvikling, test og demonstration af de nye løsninger, men at mange projekter har behov for at tiltrække yderligere offentlige og private midler og indgå samarbejder med etablerede aktører (fx større producenter, slutbrugere, ejere af megainfrastruktur, m.fl.). Samtidig ligger der en vigtig opgave i at henvise de perspektivrige projekter til relevante støttemuligheder i det etablerede innovationsfremmesystem.

4.5 Forankring



Projekterne udvikles og modnes gennem innovationspartnerskaberne, virksomhederne oplever stor værdi af at deltage, men projekternes forankring til Femern-forbindelsen er relativt svag.

Det er evaluators vurdering, at projektet stimulerer nye perspektivrige innovations-samarbejder, at det bidrager til at skabe nye samarbejder mellem virksomheder, videninstitutioner og relevante testfaciliteter, og at flere af de deltagende virksomheder på den vis får styrket deres innovationskapacitet.

Det bør dog være et opmærksomhedspunkt for projektpartnerne, at de fleste projekter kun har en meget svag eller ingen forankring til viden- og læringscentret og/eller på anden vis er knyttet til det igangværende anlægsarbejde omkring Femern-forbindelsen. Femern Innovation Link fungerer først og fremmest som et nationalt innovationsfremmeprogram, og der ses ikke en stærk kobling, som gør det sandsynligt, at de støttede innovations-aktiviteter leder til lokalt fokuseret viden- og kompetenceopbygning i og omkring Femern-byggeriet.

4.6 Monitorering og opfølgning



Der er både fokus på at monitorere fremdrift i de enkelte projekter og på den løbende opfølgning på KPI'erne for Femern Innovation Link. Det kan dog være relevant med en mere systematisk feedback omkring tilfredshed og forbedringsforslag fra de deltagende virksomheder mhp. at optimere brugeroplevelse og udbytte.

Det overordnede projektledelsesansvar er delt, så We Build Denmark varetager det faglige projektledelsesansvar og Erhvervshus Sjælland har ansvar for den administrative projektledelse, herunder løbende rapportering mv. Der er evaluators vurdering, at det delte projektledelsesansvar fungerer OK, men der er også en potentiel risiko for, at den delte projektledelse fører til øget koordineringsbehov og unødige omkostninger til administration. Det åbner også mulighed for, at der kan opstå uklarhed om, hvor ansvaret for vigtige opgaver reelt er forankret. Det er evaluators vurdering, at det vil være mere effektivt og kræve færre ressourcer til koordinering og administration, hvis det faglige og administrative projektledelsesansvar i fremtidige satsninger er samlet ved en og samme organisation.

5 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge. For hver anbefaling eller læringspunkt er der angivet en primær målgruppe. Nedenstående tabel giver et overblik over, hvilke målgrupper anbefalingerne og læringspunkterne relaterer sig til

Anbefaling/læringspunkt nr.	1	2	3	4	5
Projektholder	X	X	X	X	X
Øvrige operatører	X	X	X	X	
Udvalg og rammesættere	X	X			

1: En stærkere forankring af projekterne ved viden- og læringscentret i Rødby

Det har vist sig vanskeligt at sikre en forankring af innovationsprojekterne ved viden- og læringscentret. Det skyldes bl.a., at det ikke har stået klart for deltagerne i innovationspartnerskaberne, hvad det er, de kan få adgang til, hvis de lægger vejen forbi viden og læringscentret. Det er evaluators vurdering, at viden- og læringscentrets værditilbud er blevet styrket betydeligt gennem projektperioden, og at der er relevante faciliteter og netværksmuligheder, som deltagerne kan have værdi af, hvis de fra tid til anden mødes fysisk i Rødby. En målrettet indsats for at få innovationspartnerskaberne til at mødes fysisk i Rødby vil skabe bedre forudsætninger for, at der knyttes relationer og sker en forankring af projekterne, som kan lede til videnopbygning lokalt og på længere sigt tiltrække nye arbejdspladser og vækst, som kommer Sydsjælland og Øerne til gavn.

2: Kortlægning af test- og demonstrationsfaciliteter

Af den oprindelige projektbeskrivelse fremgår det, at der skal gennemføres en kortlægning af testfaciliteter. En sådan kortlægning er imidlertid allerede gennemført, og resultatet samt en oversigt over testfaciliteter kan findes på Virksomhedsguiden. Det bør overvejes, hvordan de midler, der oprindeligt var øremærket denne kortlægningsøvelse, skal anvendes, eller om det samlede projektbudget evt. skal reduceres med et tilsvarende beløb.

3: Videreudvikling af perspektivrige innovationsprojekter ved brug af det etablerede innovationsfremmesystem

Mange af de støttede innovationsprojekter vil fortsat have relativt lang vej til markedet, når midlerne fra Femern innovation Link er sluppet op. Det vil være relevant – i god tid inden udløb af Femern Innovation Link – at overveje, hvordan der kan arbejdes for at sikre midler til fortsat udvikling, bl.a. fra ordninger i det etablerede innovationsfremmesystem.

4: Læring og samspil på tværs af innovationspartnerskaber

Flere af de støttede innovationspartnerskaber har fokus på udvikling af nye produkter, processer og løsninger på områder, som er nært relateret. Fx handler en række af de støttede innovationspartnerskaber om udvikling af grønne betonløsninger. Det bør overvejes, om der kan være værdi i at styrke samspillet mellem de støttede projekter og udvikle et format for videndeling og netværksopbygning på tværs af de støttede udviklingsprojekter.

5: Opmærksomhed på, om opdeling af projekteransvar i en faglig og administrativ del samlet set sikrer effektiv projektledelse

Erhvervshus Sjælland og We Build Denmark har aftalt et delt projektledelsesansvar. We Build Denmark har ansvar for det faglige indhold i projektet, mens Erhvervshus Sjælland har det administrative ansvar og bl.a. har ansvar for løbende at følge op på projektets succeskriterier og rapportere til Erhvervsstyrelsen. Evaluators har ikke haft mulighed for at afdække om delt projektledelsesansvar er foreneligt med effektiv projektledelse. Det er evaluators vurdering, at der ikke er stærke argumenter for at dele projektledelsesansvaret på den måde, og det bør overvejes, om ikke det var mere effektivt, at det faglige og administrative ansvar er forankret hos én enkelt aktør, der er ansvarlig for at sikre en god samlet projektledelse

